

Minimální preventivní program pro školní rok 2017/2018

Základní škola Velká Bíteš, Tišnovská 116

1. Úvod, analýza současného stavu

2. Cíle prevence

3. Vlastní program

3.1 Metody při realizaci prevence

3.2 Školní metodik prevence, konzultační hodiny

3.3 Spolupráce s výchovným poradcem

3.4 Spolupráce s PPP, SPC

3.5 Spolupráce s rodiči

3.6 Preventivní aktivity

3.7 Metodické učební materiály a další pomůcky

3.8 Řešení přestupků

4. Hodnocení účinnosti preventivního programu

5. Závěr

6. Formuláře

Zpracovala: Mgr. Jarmila Tyllová, školní metodik prevence

Schválila: Mgr. Blanka Gaizurová, ředitelka školy

1. Úvod, analýza současného stavu

Problematika prevence je v současné době ve středu pozornosti, proto se jí zabývají i základní školy. Výjimkou nejsou ani handicapované děti naší školy. Využíváme zájmu o tuto problematiku, podporujeme jejich aktivitu, zabýváme se jejich názory a problémy.

Žáci jsou v jednotlivých předmětech informováni o návykových látkách, o jejich vlivu na zdraví. Jsou také průběžně seznamováni o všech sociálně-patologických jevech. Modelové situace pomáhají dětem vžít se do tíživých problémů a vyprovokovat je k vlastním řešením a názorům.

Nové informace jsou žákům prezentovány na nástěnce. K prevenci přispívá i mnoho jednorázových akcí konaných v průběhu školního roku (viz. kap. 3.6)

Pro vzdělávání žáků je velmi důležité i příjemné prostředí školy. Je zde zřízena relaxační místnost snoezelen s vodním lůžkem a dalšími pomůckami. K modernizaci školy přispěla i rekonstrukce schodů u hlavních vchodových dveří, instalace přepravní schodišťové plošiny pro tělesně postižené žáky, výměna oken, nově byl osázen školní pozemek (v rámci projektu Zelená třída, finance poskytla nadace Partnerství a firma Skanska). Na školním pozemku byla vybudována přírodní učebna (pergola s lavičkami), kde můžou probíhat v teplých dnech vyučovací hodiny. Školní zahradu využívají žáci za příznivého počasí k relaxaci i o přestávkách.

2. Cíle prevence

Naše škola podporuje zdravý životní styl žáků (jsme zapojeni do projektu Zdravá škola), proto klademe důraz na předcházení sociálně patologických jevů, které zaznamenávají ve společnosti velký nárůst. Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči těmto jevům.

Primární prevencí jsou veškeré aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům, které jsou spojeny s rizikovým chováním (RCH), případně minimalizovat jejich dopad na žáky a zamezit jejich dalšímu šíření. Prevence RCH u dětí a mládeže zahrnuje tyto oblasti:

- násilí a šikanování
- záškoláctví
- užívání návykových látek
- patologické hráčství – gamblerství
- rasismus
- dodržování práv druhého a plnění vlastních povinností (odpovědnost za své činy)
- snížení výskytu verbální agrese, fyzické agrese a vandalismu
- snaha o formování správných postojů dětí ke zdravému životnímu stylu
- optimalizace sociálního klimatu školy
- pozitivní atmosféra a pozitivní přístup rodičů i veřejnosti ke škole
- zaměření školy proti rizikovému chování (jejich zmapování, prevence a řešení jejich případného

výskytu.

3. Vlastní program

3.1 Metody při realizaci prevence

- schválení Minimálního preventivního programu ředitelkou školy
- školní metodik prevence stanoví konzultační hodiny pro žáky i rodiče
- prevence návykových látek, záškoláctví, šikany a vandalismu, projevů rasismu a dalších okruhů týkajících se rizikového chování bude učiteli zapracována do tematických plánů jednotlivých předmětů
- pravidelné schůzky učitelů, školního metodika prevence a výchovného poradce (hodnocení plánu minimální prevence na pedagogických radách)
- minimální preventivní program bude průběžně doplňován dle potřeby a situace

Mezi používané metody práce patří:

výklad - informace

slohové a výtvarné práce na dané téma

skupinové práce ve třídě (projekty)

besedy s učiteli

přednášky a besedy s odborníky

práce s internetem – informace a pomoc

různé jednorázové akce v průběhu školního roku

3.2 Školní metodik prevence, konzultační hodiny

Školní metodik prevence Mgr. Jarmila Tyllová.

Konzultační hodiny jsou v pátek 8.00 - 9.00 hod., po domluvě kdykoliv v pracovní dny.

Termín lze sjednat na telefonním čísle 566 789 551

e-mail: info@specsokolabites.cz

3.3 Spolupráce s výchovným poradcem, ostatními pedagogy

Výchovná poradkyně Mgr. Irena Batelková

Konzultační hodiny jsou v pátek 8.00 - 9.00 hod.

Školní metodik prevence spolupracuje s celým pedagogickým sborem, zejména s výchovnou poradkyní.

Mezi oblasti spolupráce patří zejména:

- sledování problémových dětí (poruchy chování, problémy v sociálním zázemí apod.)
- okamžité řešení problémových situací s žákem, třídním učitelem a rodiči

- bezodkladné řešení krizových situací

K úkolům ostatních pedagogů patří především:

- zpracování okruhů týkajících rizikového chování ve spolupráci se školním metodikem prevence do jednotlivých tematických plánů (preventivní aktivity v rámci výuky)
- zajištění příjemného a podnětného prostředí ve třídách
- využití metodických materiálů pro práci s třídním kolektivem (časopis Prevence, Závislosti, dotazníky, vzdělávací filmy, literatura....)
- okamžité reagování na všechny náznaky šikany mezi dětmi (okamžité řešení ve spolupráci s výchovnou poradkyní, školním metodikem prevence, rodiči...)

3.4 Spolupráce s PPP, SPC

Spolupráce s SPC ve Žďáře nad Sázavou, SPC při Základní škole speciální a praktické škole Březejc a SPC Jihlava. Dle potřeby spolupráce s PPP ve Velkém Meziříčí a PPP v Třebíči.

3.5 Spolupráce s rodiči

Na třídních schůzkách rodiče

- budou seznámeni s Minimálním preventivním programem
- bude připomenuta možnost konzultací s výchovnou poradkyní a metodikem prevence
- bude nabídnut nový kalendář akcí na školní rok 2017/2018

Rodiče jsou pravidelně zváni na akce pořádané školou (besídky, výstavy, Keramika, Den otevřených dveří a mnoho dalších).

3.6 Preventivní aktivity

- seznámení žáků se školním řádem
- dozor o přestávkách, zvýšená pozornost věnovaná problémovým žákům
- dotazníky, modelové situace a psychologické hry
- informovanost všech pedagogů o varovných projevech šikany, užití návykové látky
- vedení dokumentace o absenci problémových žáků (prevence záškoláctví)
- besedy, diskuse, sledování dokumentárních filmů
- výchovné pohovory se žáky
- zaměříme se i na skryté záškoláctví, kde absence bezdůvodně omlouvají rodiče, spolupracujeme i s dětskou lékařkou, pokud jde o častou a dlouhou absenci ze zdravotních důvodů a časté jednorázové absence
- vzhledem k nárůstu vlivu počítačových her na násilné a hrubé chování žáků budou rodiče

opakovaně vyzváni, aby nebyli lhostejní k tomu, co jejich děti na počítači hrají, popřípadě vyhledávají na internetu. Budou poučeni o negativním vlivu nevhodných her a také o tom, kolik času mohou děti u počítače trávit - dle věku žáka. Přístup na internet je umožněn všem žákům. Učitelé budou důsledně kontrolovat žáky při práci a vhodným způsobem vysvětlovat rozdíl mezi realitou skutečnou a tou virtuální

- prevence ve výuce: cílem je jednoduchou a srozumitelnou formou poukazovat na nebezpečí návykových látek
- začlenění temat rizikového chování do jednotlivých předmětů:

- Ch – identifikace drog, složení cigaret, alkoholu
- Ov – vliv drog, alkoholu, cigaret na jedince, rodinu, společnost, jak se vyvarovat drog, co je rasismus a xenofobie
- Př - zdravý životní styl, vliv návykových látek na fyzickou a psychickou stránku člověka, otázka poruch příjmu potravy, co je to závislost, kdo je gambler
- Čj – ukázky z různých knih s danou tematikou, např. R. John – Memento, Děti ze stanice Zoo, Kneslová – Matka Davida S. atd.
- Vv – ztvárnění citových prožitků, malby radosti a smutku, soutěže na dané téma

Plán práce ŠMP pro rok 2017 / 2018 Školní metodik prevence vykonává činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské. O svých činnostech vede písemnou dokumentaci v souladu se Zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.

Září

- příprava plánu práce školního metodika prevence
- příprava nástěnky prevence sociálně patologických jevů (na každý měsíc jedno téma rizikového chování)
- seznámení vedení školy a pedagogického sboru s MPP
- vyvěšení MPP na webové stránky školy, možno také k nahlédnutí ve škole
- Téma měsíce: AGRESE A AGRESIVITA

Říjen

- konzultace s učiteli - chování žáků o přestávkách i při vyučování
- Téma měsíce: ŠIKANA A KYBERŠIKANA

Listopad

- konzultace s rodiči
- pedagogická rada (I. čtvrtletí)
- Téma měsíce: VANDALISMUS, DROBNÉ KRÁDEŽE

Prosinec

- konzultace s učiteli - chování žáků o přestávkách i při vyučování

- Den boje proti AIDS
- Téma měsíce: POHLAVNĚ PŘENOSNÉ CHOROBY

Leden

- pedagogická rada (I. pololetí)
- Téma měsíce: RASISMUS

Únor

- konzultace s učiteli - chování žáků o přestávkách i při vyučování
- Téma měsíce: VLIV PŮSOBENÍ SEKT

Březen

- Téma měsíce: ZÁŠKOLÁCTVÍ

Duben

- pedagogická rada (III. čtvrtletí)
- Téma měsíce: RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ V DOPRAVĚ

Květen

- konzultace s učiteli - chování žáků o přestávkách i při vyučování
- Téma měsíce: DROGY

Červen

- pedagogická rada (II. pololetí)
- hodnocení plnění MPP
- Téma měsíce: RIZIKOVÉ SPORTY

Průběžně:

- připravovat nástěnku s aktuální tematikou (upozorňovat na vše, co může negativně ovlivnit chování a výchovu dětí)
- snažit se o zapojování žáků do nejrůznějších aktivit tak, aby sami sledovali dění ve škole, snažili se potlačit nepříznivé vlivy a řešili problémové situace
- podílet se na vytvoření široké nabídky volnočasových aktivit pro všechny žáky spolupracovat s výchovným poradcem spolupracovat s institucemi zajišťujícími odbornou pomoc v oblasti preventivních aktivit (policie, PPP, kurátor pro mládež apod.)
- vést písemné záznamy o rozsahu a obsahu činností a také navržených a realizovaných opatřeních vést a průběžně
- aktualizovat databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně-patologických jevů (orgány státní správy, střediska výchovné péče, PPP, zdravotnická zařízení, policie, orgány sociální péče, centra krizové intervence apod.) a koordinovat spolupráci s těmito orgány kontaktovat odpovídající odborné pracoviště v případě výskytu rizikového chování (ve spolupráci s vedením školy)
- v rámci dalšího vzdělávání studovat metodické materiály a zúčastňovat se školických akcí (poznatky předávat dalším pedagogickým pracovníkům)
- prezentovat výsledky preventivní práce školy

- během celého školního roku probíhají individuální konzultace ŠMP se žáky, rodiči a vyučujícími. 1x za měsíc proběhnou třídnické hodiny; všechny tyto aktivity, podporují sebezpoznaní, sebevědomí, přátelství, spolupráci a sounáležitost žáků; nabídka všech aktivit přispívá k osvojování správného chování, zdravého způsobu života, to vše vede i k předcházení nežádoucího rizikového chování
- návštěvy filmových a divadelních představení, výstav a jiných kulturních akcí dle nabídky v průběhu školního roku
- ve škole mají žáci možnost zapojit se do různých kroužků - dle aktuální nabídky čtenářského, dramatického, a kroužku zdravé výživy

3.7 Metodické učební materiály a další pomůcky

- videokazety a DVD s danou tematikou
- časopisy Závislost a Prevence
- internetové adresy
- knihy s příslušnou tematikou, umístěné ve školní knihovně

3.8 Řešení přestupků

Se školním řádem a sankcemi za jeho porušování jsou seznámeni žáci i jejich rodiče.

Přestupky žáků a porušování školního řádu jsou řešeny ihned s ředitelkou školy, výchovnou poradkyní, metodikem prevence a třídním učitelem. Do školy je pozván zákonný zástupce žáka a je informován o důsledcích chování žáka. Přestupky proti školnímu řádu jsou projednány i na pedagogických radách.

Odkazy a pokyny z www.msmt.cz - pokyny pro učitele - postup při zjištění šikany, záškoláctví či zadržení drogy.

ŠIKANÁ

Strategie prováděna v pěti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Při výbuchu brutálního skupinového násilí vůči oběti, tzv. "školního lynčování" uplatníme následující postup:

1. Překonání šoku pedagoga a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogů na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Podle závažnosti situace (chování obětí a jejich počet, četnost a délka šikanování a počet agresorů) bude náprava zajištěna vlastními silami, nebo bude sjednána spolupráce s PPP či s SVP. Všechny kroky při řešení šikany budou řádně zapsány a uspořádány do důkazního materiálu. Třída, kde se šikana vyskytla, bude dále sledována a podrobena kontrolním testům a setkáním.

Agresori budou postiženi dle školního řádu (výchovná opatření, snížená známka z chování, převedení do jiné třídy). V mimořádných případech budou použita další opatření dle Pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.

POSTUP PŘI ZJIŠTĚNÍ ŠIKANY

- Analyzovat daný stav
- Zajistit bezpečné klima ve třídě a ve škole pro daného žáka, popř. skupinu žáků
- Informovat pedagogický sbor a vedení školy
- Pohovořit s rodiči
- Dohodnout jasná pravidla ve spolupráci: rodič-učitel učitel-žák rodič-žák a stanovit postup v případě dalších problémů
- Zajistit těsnou spolupráci s třídním učitelem, sledovat třídní kolektiv a dále s ním pracovat
- V případě závažného problému informovat pedagogicko-psychologickou poradnu, popř. další subjekty a navázat s nimi spolupráci
- Informovat Policii ČR a předat případ specializovaným pracovníkům

V každém případě provést zápis, dokumentovat rozhovory.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Danou otázku řeší Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28 omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, které je v souladu s § 12 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, vymezující jednotný postup při uvolňování a omlouvání žáků základních a středních škol z vyučování a při prevenci a postihu záškoláctví na základních a středních školách. Výše uvedený materiál uvádí konkrétní počty zameškaných neomluvených hodin v průběhu školního roku a opatření včetně postupů, které mohou následovat ze strany školy.

Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka.

Součástí prevence je:

- a) pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků
- b) součinnost se zákonnými zástupci
- c) analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření
- d) výchovné pohovory s žáky
- e) spolupráce s institucemi pedagogicko psychologického poradenství
- f) spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí apod.

POSTUP PŘI ZAJIŠTĚNÍ DROGY

- Vyučující s pomocí některého žáka přivolá dalšího učitele jako svědka (ze třídy neodchází).
- Drogu zapečetí a svými podpisy stvrdí přítomní učitelé a 2 žáci jako svědci.
- Neprodleně informuje ŠMP nebo VP nebo vedení školy a třídního učitele.
- Žák (žáci), u kterého byla droga zadržena, popř. další svědci, budou se všemi svými věcmi odvedeni do kabinetu VP nebo do ředitelny, či jiných izolovaných místností (žáci by měli být odděleni od sebe a nesmí zůstat bez dozoru).
- Žáci jsou podrobeni výslechu, je sepsán protokol, který je podepsán žákem, učitelem a svědkem z řad učitelů, který je výslechu přítomen. Výslech provádí třídní učitel, nebo vyučující předmětu, nebo ŠMP, nebo VP, popř. zástupce školy, či jiný vyučující v případě nouze.
- Dle zjištěných okolností mohou být k výslechu přivedeni i žáci, kteří byli v souvislosti s případem jmenováni vyšetřovanými žáky. Všem žákům je nutné zajistit soukromí a dozor.

**Neprodleně jsou o případu informováni zákonní zástupci vyšetřovaných žáků.
Neprodleně informovat Policii ČR.**

- Drogu zajistit do obálky a podpisy přes okraj, popř. ji opatřit razítkem školy a dát k dispozici Policii ČR.
- Protokol dát podepsat i rodičům.
- Zdržet rodiče do příchodu Policie ČR.
- Při vyšetřování postupovat jednotlivě a nepoužívat výpovědi jedněch žáků před druhými.
- Žáky v žádném případě nenechávat bez dozoru, ani jim neumožnit komunikaci mezi sebou.

Řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek v prostředí školy – viz.příloha MPP. (Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28)

4. Hodnocení účinnosti preventivního programu

Hodnocení účinnosti programu provádíme průběžně během roku na pedagogických radách. Bezprostředně po realizaci jsou akce hodnoceny samotnými žáky. Hodnocení probíhá často jako vyjádření pocitů prostřednictvím různých symbolů nebo formou krátkých testů.

5. Závěr

Metodik prevence bude sledovat klima školy, postoje a hodnotové systémy dětí, spolu s učiteli bude vytypovávat rizikové skupiny dětí a sledovat případný výskyt SPJ. Zároveň bude dohlížet na písemné zachycení všech jednání. Metodik prevence bude evidovat a kontrolovat průběh preventivních aktivit ve škole, jejich hodnocení bude předkládat na poradách učitelů a také vedení školy. Dle potřeby bude dopracovávat a obohacovat program, bude vycházet vstříc učitelům, a žákům a jejich rodičům v případě, že se vyskytnou problémové situace. Výsledky prevence budou vyhodnoceny a zpracovány pro další potřeby školy.

6. Formulář

Zápis z jednání

Zúčastněné osoby:

Datum a místo jednání:

Průběh a výsledek jednání:

Navržená opatření:

Termín zpětné vazby:

Účastníci byli seznámeni s obsahem zápisu.

Poznámky:

Podpisy zúčastněných:

Datum:

Číslo jednací:

Pohovor s žákem

Jméno žáka:

Ročník:

Přítomné osoby:

Důvod pohovoru:

Závěr:

Datum: